

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Évzáró vizsgák.

Az iskolai év vége épp alkalmas időpont arra, hogy a lefolyt iskolai vizsgálatok eredményének elmondása révén visszatekintsünk közművelődési intézményeink fejlődése s jelenlegi állására.

Az iskolai évet záró vizsgálatok már június 14-én megkezdődtek. A gymnasiumban 14. és 15. az állami népiskolában 17-én voltak a vallásból a vizsgálatok. 17-én délelőtt a bányatársulat három osztályu elemi iskolája vizsgázott mely iskolában 80 növendék volt, Rédl Frigyes kitarató munkásságának ez évben is fényes bizonyágát adta. A gyermekek értelmes és biztos felelete a nagy számban megjelent szülők és érdeklődők elismerését vivta ki. E nap délutánján volt az állami iskolába járó ismétlő tanulók vizsgája. Évek óta sürgetik a szakemberek az ismétlő iskolák tantervének észszerűbb átalakítását s ime még most is midőn a mindennapi iskolások új tanterve — habár csak az 1906—7. évtől érvénybe lépőleg — kiadatott: ezen tanterv revisio még mindig késik az éji homályban.

Pedig bárhol figyeljük is meg e tanulók vizsgálatait szomorúan tapasztaljuk, hogy a tanító minden fáradozása daczára is az elért eredmény illuzoriussa teszi a népiskola egész működését. 5—6 osztályt végzett népiskolai tanulók kilépésük után 2—3 év múlva már a nevüket is csak izzadva képesek leírni. A leány ismétlőskön látszott a tanító szorgalma, fáradsága, de a fiukkal tenni kell valamit, mert a több mint 100, tizenkét évet meghaladott gyermek jövője érdemes, hogy komolyan igyekezzünk segíteni a bajon.

A június 18-át követő héten volt a többi összes iskolák vizsgája, annyira összetorlódva, hogy a kinek több gyermeke van, még a szülő sem lehetett jelen mindenkinek a vizsgáján. Mindazáltal kötelességünk — habár hézagosan is — azok mindenikéről megemlékezni.

Az állami iskolában hétfőn, kedden is szerdán, délelőtt és délután szakadatlanul folytak a vizsgálatok. A gondnokság nagyon helyesen intézkedett, midőn minden egyes osztály vizsgájára előre kijelölte az elnököt s így nem kellett — mint más években — a vizsga megkezdésénél addig várni, míg valahonnan egy gondnoksági tagot foghattak, hogy elnököljön. A szülők nagy érdeklődést tanúsítottak minden osztály vizsgáján. A mi kis hely maradt a nagyszámu tanulóktól az elég tágas teremben azt mind elfoglalták, s még a folyosó is tele volt érdeklődő közönséggel. Minden osztály tanulóinak feleletén meglátszott a tanítók buzgalma és szakértelme. Az I-só osztályosok fonomimikája eléggé bevált az olvasásnál, mert a gyengébb tehetségű gyermekek is igen szépen olvastak, de az irva-olvasási módszert még sincs hivatva kiszorítani, mert mint az eredmény mutatja a gyermekek írása nagyon gyenge s ezt a II-ik osztályban pótolni csak más tárgyak rováására lehetséges. A gyermekek dolgozatai nem minden osztályban voltak kiállitva. Az egy termet egészen elfoglalt női kézi munkák nagy száma, szépsége és gyakorlatiassága a tanítónők gondosságát, nagy türelmét és fáradhatatlan kitartását bizonyítja. A minden tárgyan tapasztalt szép siker mellett nagyon feltűnt, hogy a róm. kath. vallásu tanulók közül olyanok is kik az összes tantárgyakból

jó bizonyítványt kaptak vallás-erkölcsi jegyük elégtelen, pedig nem hihetjük el, hogy ezek vallástalanabbak és erkölcstelenebbek lennének mint a többi vallás felekezetbeliek. A gondnokságnak intézkednie kell, hogy ez jövőre ne történhessék.

Szerdán délután az V—VI-ik osztály vizsgája után az iskola összes növendékei a nagy tágas udvarra gyűltek, padokat és székeket raktak az eperfák alá s szép nagyközönség jelenlétében megkezdődött az évet berekesztő ünnepély; sok gyermek mondott verset, s minden vers után ének következett, hosszú idők óta talán ez az első év midőn az állami iskola tanulói több hangra ily egybehangzó szépen énekeltek volna. Az énekkar betanítása Kovács József tanító érdeme. Az ünnepély végén Kósa Mihály gondnoksági tag, elismerő és buzdító szöveget intézett mind a tanítók — mind a tanulókhöz s ezzel a lélekemelő szép ünnepély véget ért.

Az állami iskola, daczára a sokféle nehézségnek — ez iskolai évben is szépen fejlődött; az állam egy új állást rendszeresített; azonban még igen sok a tenni való: a tantermek mindegyikére nem felel meg még a legemelebb követelményeknek sem, a kormány engedélyezte már két új tanterem építését a hely is kivan jelölve, s ha a gondnokság sürgeti még ez évben felépíthető. A felszerelésben is még sok a hiány, a tanulók létszámát tekintve a jövő iskolai évre még legalább egy tanerőt okvetetlen alkalmazni kell, mert már a IV. osztályban száznál több növendék lesz, figyelmen kívül hagyva, hogy a lefolyt iskolai évben is több mint 300 tanköteles nem járhatott isko-

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGYÁJA.

Búcsu.

Elöttem a nagy, szürke végtelenség,
Hátam mögött kopár, sötét hegyek,
Hátam mögött a mult a honnan jöttem,
Elöttem a jövő hová megyek.

Fehér volt mindig az én gyászom színe,
Örömtelen, hideg, fehér, fakó.
Nem éjszakák zordon boruja bántott
Csak tél borult rám, hűlt utamra hó.

Csöndes boruval és fehérő gyászszal
Öröm, gyönyör nélkül mult el életem
S hogy im hajamra is a hó réu hullt
Ugy érzem, hogy utam bevégezem.

Nincs mit siratnom, elmult ifjuságom
Nem nyujtott nekem semmi nagy gyönyört.
Csak bandukoltam szomjas szívvel, ajkkal
S a szomjaság úgy kinzott, úgy gyötört

Elöttem van a tenger végtelenje,
Megyek feléje s egyre szomjazom
A nyugalomra, boldog pihenésre,
Szomjam majd végre ott kiolthatom.

A végtelen vizek felé elküldöm
Vágyó sohajban egész lelkemet,
A mely utánad végtelen nyugalom
Örök elmulás, győtrősen pced.

Sötét hegyek, multam kopár emléki
Bucsuzzunk el hát, Isten veletek!
Én messze-messze utra készülődöm
A végtelenség hív és én megyek.

V.

Az almafa.

(Folytatás.)

Most hirtelen eszébe jutott, hogy az almafájáról egészen megfeledkezett, amely igazán nagyon kedves bosszút állott rajta; fölhozta hát a redőnyt és kitekintett az ablakon. Az almafa ott volt a kapu előtt, jobbra-balra hajlongott, sőt még a járókelők előtt illedelmesen félre is állott.

Jancsi lefeküdt s az egészségesek s jámborok mély álmát atudta.

Kilenczkor ébredt. Valaki hangosan kopogott az ajtaján. Fölkelt s ajtót nyitott, bár szeme még mindig álmosan csukodott le. Barátai voltak, kik a már megbeszélt kirándulásra hívták; arra a kirándulásra mely, a pénzszerzést kötelességévé tette. Örömmel nyitott ajtót nekik s mig öltözött, azok vidám tréfával üzték tova az időt. Pár aranyat tett zsebre s azután vigan lement velők a lépcsőn.

Az almafa, mely tiszteletteljesen ott várta az ajtóelőtt, mihelyt megindultak, nyomon követte, akár valami jól betanított, tisztesség tudó inas lett volna. Jancsi, mintha régi ismerőse volna már, barátságosan rámosolygott. Az egész társaság, úgy a mint volt, egy kis villas reggelire tért be valamelyik korcsmába. Jancsi megvendégelte a többi aranyainak esillogása valamennyieket a legvidámabb hangulatba ejtette.

— Pinczér, — szolt Jancsi — az almafámnak is adjon egy pohár bort.

A pinczér, — ki e beszédet nem értette s azt hitte, hogy bolond tréfát üznek belőle, kedvetlen pofát, vágott. Jancsit a kacagás majd le vette a lábáról; azt hitte, hogy az almafája visszautasította az ajánlatot. Minden esetre nagyon józan egy almafa lehetett, vagy legalább reggel, éhomra nem igen szokott élni a borral.

A társaság elhatározta, hogy kirándulnak Palicsra. Jancsi bérkocsit fogadott, mely őt a vasutra vigye.

— No, most nyakadba veheted a világot — mondá Jancsi az almafának s barátságosan megcibálta az üstökét; — tudom, hogy elhagyunk s hátra maradsz.

De nem lehet ám. Az almafa félre állott az útból, mig ő felkapaszkodott a kocsi; de aztán gyors ügetésben követte a kocsit; Jancsi kihajolt az ablakon s úgy nézte, hogy képes-e velük lépést tartani. Egyszerre csak fölsikoltott. Majdnem elgázolták az almafáját. De szerencsére az még idejében félre ugrott.

— Ejnye, már mi a bajod — kérdék a pajtasai.

— Hagyjatok békében — felelé — hát az almafám!

— Az almafája — no már megint az almafája

lába. A gör. keleti felekezetet szorítani kell iskolája felépítésére, ellenkező esetben a községi előljáróság minden tankötelest az állami népiskolába lesz kénytelen utasítani.

A szent Ferenczrendi nővérek elemi és felsőleány iskolái intézetében június 21-től kezdve három napon át délelőtt és délután tartattak a vizsgálatok. A szülők itt is megtöltötték a vizsgatérmet s gyönyörűséggel telve hallgatták a gyermekek szép feleleteit. Minden osztályból egész tömege a gyakorlatoknak volt kiállítva, gondosan, tisztán kezelve s az osztálytanítók figyelmes átnézése után kijavítva.

A szülők meggyőződhetek, hogy gyermekeik szeretetteljes nevelésben és gondos tanításban részesülnek. A felsőleány iskola növendékeinek feleletei a gyermekek részéről, — kik már kisasszony számba mehetnek — rendkívüli szorgalomról, a tanítók részéről pedig szakértő tanításról tesznek bizonyosságot. A női kézi munkaterem ez évben is zsufolásig volt szebbnél szebb kézi munkákkal. A legegyszerűbb ruha foltozástól a luxus számban menő selyem himzésig minden feltalálható e hangya szorgalommal készített munkák közt. A záróünnepély 24-én délután 3 órakor volt oly nagyszámú közönség jelenlétében, hogy bizony a folyósó is zsufolva volt hallgatókkal. A gyermekek egész otthoniasan, minden lámpaláz nélkül adták elő az egyes darabokat. A közönség minden tartozkodása mellett sem állhatta meg hogy hatalmas tapsolással ne adjon kifejezést tetszésének. A program végzetével, melyet emlékeztetül itt közlünk:

1. Ascher: „Fanfare Militaire,” á 6 ms., zong. előadták: Oswald J., Kodra O. és Herz F.
2. Fahrbach: „Mazurka,” á 4 ms., zong. előadták: Angel M. és Solymosi M.
3. „Rákoczi induló,” Szent-Gály-tól; karének.
4. Kramer: „Roses des Alpes,” zong. előadták: Andreics Gizuska, Kalmann Margit és Rudolf J.
5. Thern: „Induló,” á 6 ms., zong. előadták: Oswald R., Vigh M. és Junger M.
6. „Az árva,” Reviczky Gyula-tól; szavalta Rudolf I.
7. Beyer: „Norma,” á 4 ms., zong. előadták: Andreics Tona és Herz Frida.
8. Erdélyi D. „Szigetvár ostroma,” hat zenei kép-
letben:
I. Tanácskozás. II. Ostromzaj. III. Végbucsu.
IV. Ima. V. Kirohanás. VI. Gyászmenet.
cimbalmón előadják: Bránczy J., Löwy A. és Balló J.
9. „Erdei áhitat,” Abt-től karének.
10. Tutschek: „Induló” á 6 ms., zong. előadták: Zuleger J., Rádik A. és Vigh M.
11. Rosen: „Cithera-Kettős,” előadták: Schulek Ágnes és Mártha.

12. Brunner: „Rondó,” á 4 ms., zong. előadták: Rudolf J. és Kodra O.
13. Eyle: „Anyai szeretet,” énekelte Sztójka Pepike.
14. Smith; „La Harpe eolienne,” á 4 ms., zong. előadták: Kalmann M. és Rudolf J.
15. Várady-Ábrányi: „Rákoczi Ferencz Rodoston,” szavaltá: Kodra O. zong. kísérte Herz Frida, cimbalmón K. Balló J.
16. Pascher: „A patak,” Szalon-Etude: zong. előadták: Kalmann Margit.
17. „Üdvözet hazához,” Hazslinszky-tól; karének.
18. Bohm: „La Gracieuse,” Keringő á 4 ms., zong. előadták: Weisz J. és Schulek M.
19. Ketterer: „Oh! dites-lui!” Romance á 4 ms., zong. előadta: Herz Frida.
20. Allaga: „Régi magyar tánc,” 2 cimbalmón előadták: Löwy A. és Bránczy J.
21. „Isten és haza!” Farkas Gyula-tól; szavaltá: Schulek Ágnes.
22. Suppé r. Fr.: „Induló,” á 4 ms., zong. előadták: Solymosi M. és Oswald J.
23. Poldini-Váradi: „A vasorru boszorkány,” énekes tündérajáték egy szakaszban. Személyek: Juliska: Kalmann M. Margitka: Sztójka P. Boszorkány: Kodra I. Kakuk: Vigh M. Cinege: Bránczy J. és Korpádi Zs. Madarak.

Gróf Toldalagi Samu plebános, az intézet igazgatója nagyhatású beszédet mondott megköszönve a tisztelendő nővérek fáradságát, továbbá kintartásra buzdítva a tanulókat. Az egész közönség tapsolt és éljenzett, midőn kihirdette, hogy sikerült elérni a régohajtott polgári leány iskolának felállítását biztosítani, a mely szeptemberben meg is fog nyitni.

Az iparostanoncz iskolában június 24-én a gymnasium épületében, délelőtt és délután voltak a vizsgálatok, melyek különösen az iparosok részéről több érdeklődést érdemeltek volna. A lefolyt év az iskola életében igen fontos forduló képez, amennyiben ez volt az első év midőn minden fennakadás nélkül egész éven át folyt a tanítás. Az egyes tárgyak szakok szerint voltak megosztva s tekintve a tanulók csekély előképzettségét a tanítók szorgalma következtében mégis igen szép sikert voltak képesek felmutatni. A munka kiállításban, mely egy egész termet töltött meg, iparágak szerint szebbnél szebb munkákat lehetett látni s többeket azonnal meg is vásároltak.

Az államilag segélyezett községi gymnasiumban az évről vizsgálatok június hó 17-én kezdődtek s osztályok és tárgyak szerint folyt 21-én délutánig. A szülők közül többen eljöttek gyermekeik előmeneteléről meggyőződni s örömmel látták, hogy azok tanítása jó kezekre van bízva, mert a tapasztalt előmenetel mindenben megfelelt a várakozásnak. — Sok szó esik az iskolák

tanulóinak túlterheléséről s ezen segitendő a tanterven időnkint változásokat eszközölnék. Az első tanterv megjelenése után 20 évvel, 1899-ben új tanterv lépett életbe, a melyre vonatkozó utasítást most két éve bocsájtották közre. Ezen tanterv és utasításban az előzőtől lényeges eltérés van a földrajz tanítása szempontjából. Ez ugyan oly szakkérdés, melynek tárgyalása meghaladja egy hírlapi tudósítás szűk keretét. Mindazáltal a mi egyszerű, a közértelelemhez szóló szavunk is gondolkodóba ejthet némelyeket s a kiadott utasítások keretén belül könnyebbé és gyümölcsözőbbé teheti a földrajz tanítását. A jogot ezen fejtegetéshez megadja az hogy az iskola valamenyiünk intézménye, melynek szolgálataitól nemzedékek jövője függ. A publicisztika kötelessége előmozdítani a jót s megakadályozni a rosszat. Így tehát ami feladatunk is.

A mult század hetvenes éveiben Hunfalvy János hatása alatt, az a tudományos meggyőződés vált közeletűvé, hogy a földrajz tanítását természettudományi alapokon kell szervezni s abban hagyni az addig követett utat, mely a földrajz tanítását a történelem tanításához fűzte.

Tehát vitássá tették a földrajz tanításának módját az elemi-, közép- és felsőiskolákban is. A 20 évi tapasztalat arról győzte meg az irányt adó köröket, hogy a főiskolák bölcseleti karán ugyan a földrajz tanításának egyedül a természettudományi módja igazolható. Azonban az alsó fokokon visszatértek a régi történelmi módszerhez, és miért? mert oly tankönyveket irtak a gyermekek részére — nem firtatom az okát, — hogy azok alapján a tanulók 10—12 százaléka megbukott a földrajzból.

Tehát a tanterv intencióit rosszul alkalmazott módszer megbuktatta az egyedül észszerű és célra vezető irányt. Lerombolták alapjait azon tagadhatatlan igazságnak, hogy a föld életének és munkásságának megvannak a maga törvényei és hogy ezek, az összességükben még csak részben ismert törvények uralkodnak az oceánok és szárazföldek, a légkör és a föld belseje, a hegy és vízrajzi alakulások, a klimatikus viszonyok, világ- és országrészek berendezése s lassu, de folytonos átalakulása fölött. Ezek a nagy tényezők vannak hatással az organikus életre s végső sorban az emberre, ki midőn ekként magát az egyetemes törvényeknek alárendeli, meg van egyuttal az a jóleső öntudata, hogy azt a szűk kört, mely részére jutott részben hatalmába kerítheti. A természettudományi alapon készült földismerettel szerzi meg az ember a történelemben megnyilatkozó autonómiáját, melyről Buckle Tamás azt írta: „A történet nem egyéb, mint a természet befolyása az emberre s az ember befolyása a természetre.” Nagyon hibázik maga ellen, aki könyvét nem olvassa s olvasni nem akarja.

Az állomást elérték s a fája sem maradt el. Jancsi most már azon töprenkedett, hogy csakugyan lelkiismeretlen dolog kint hagyni a fáját; már igazán megszerette. De csakhamar megnyugodott, mert ime az almafa is felszált: ott kint állt meg a futódeszkán — jegy nélkül, a hamis! — S nem is mozdult el a kocsai mellől, akárcsak a királynak a testőre volna.

Jancsi pedig, egészen ellevén foglalva az almafájával, még a társaságnak kedves nótáit is elhangoztatta, kik közül az egyik, élénk rokonszenvvel visszatérve iránta, érdekeulensége s figyelmetlensége miatt még szemrehányásokkal is illette.

— Talán féltékeny az almafámra? — kérde nevetve. — Almafa, almafa! — már a társai is a népszerűvé vált szót hangoztatták. Még olyan szavakat is ejtettek, mikről Jancsi azt hitte, hogy a fát érzékenyen megsértik; de a fa csak megmaradt szenvtelen és nyugodt magaviseletében.

Az érkezés alkalmával iszonyu tolongás támadt s Jancsi már attól félt, hogy a fáját elveszíti szeme elől; de a jobarátt seholye hagyja el az embert; a fa is csakhamar mellette termett.

A tő melletti egyik vendéglőbe tértek. Jancsi most csakugyan kényelmetlenül érezte magát. Hát nem nagyon helytelen, lelketlen s ébenséggel nem demokratikus dolog, s nem-e a legnagyobb önzés, hogy ime ő ott ül a kényelmes erkélyen, míg az almafája ott lent koberol, elhagyottan, egymagában, a lombját meg maga után vonszolja a porban? Mindazon által Jancsi még se mert lemenni hozzá.

A társaság lármássá, midámmá, hangosabbá vált; a bor csak ömlött s Jancsi a nyugalom, megelégedés és boldogság

különös érzete fogta el annyi baj meg nélkülözés után. Sőt még túlságosan izgatottá is vált; de hát az nem is csoda; nem minden napos dolog megfajtani egy lókupeczet; se az, hogy az embernek sarkába akasztja magát az almafa s követi egész a vendéglő küszöbéig is. Kicsapongó jó kedve tehát megbocsájt-ható neki; aztán a jó barátjai, cimboraí s mindkét nembeli ösmerősei se hagyták cserben. Nagylelkűen felkapott egy pohár pezsgőt s kiröpitette az almafájának.

— Béreljünk egy csolnakot — kiáltá a társaság egy tagja — s gyerünk a tóra!

— Nem, nem, — szabadék — Jancsi — talán nem is tud uszni!

— Kicsoda — nem tud — uszni?

— Az alma...

— Az almafája, almafája! ez aztán a tréfa! éljen!!!

Jancsi izgott-mozgott. Hát ez a népség sohasem fogja megérteni?! Kitekintett az almafára, mintha tanácsát s véleményét kérte volna ki s úgy vélte, hogy az nem is bánja, ha kissé uszhatik, sőt boldog, úgy látszik, ha egy kis nedvesség éri a lombját.

Eloldották a csolnakot. A fa kecsesen beleugrot a tóba s csak játszott a habokkal. Jancsi szemmel

kísérte, hogyha szükségessé válnék, az evezővel segítésére lehessen.

Estére Jancsi egészen elázott. Odakiáltott a társainak:

— Unalmasak, kiállhatatlanok vagytok mindannyian! A társaságatok fásasztó. Itt hagylak benneteket, megyek az almafámhoz.

Nevettek, visszaakarták tartani, de hiába! A nők sértődve duzzogtak. De ő, a háládatlan ficzko, csep-pet se bánta. Egészen besötétedett; lement a partra, almafája kísérté.

Négy óra hosszat vándorolt Jancsi, almafája által vezetve, míg ez végre is a Verusicsra vezető uton állapodott meg; otthon voltak.

Másnap reggel két esendőr lovagolt végig Verusics vidékén; egyike odafordult pajtásához e szavakkal:

— Nézd csak, ez az az almafa, mely alatt a lókupeczet megölték! Pedig mintha függene valami az ágain; ami pedig, úgy látszik, nem is alma!

Közelebb mentek s megvizsgálták az almafát.

Az a valami, ami ott függött az ágakon, egy emberi test volt.

A Jancsi teste.

Raszkolnyikov.

Meg akartam győződni, hogy a mi gymnásiumunknál miként vált be a régi alapokról való eltérés. A vizsgákról való értesítésben ezt látom, hogy I. és II. osztályban Természettudomány - Földrajz, tehát mégis! hogyan lehet ez? A vizsgán látva, hogy a természettudományi népiskolai anyaga összevonva, önállóan adatikélt; a földrajzi helynevekhez pedig természeti és történelmi adatok kapcsolódnak. Idejét látván, hogy a földrajzi tananyagának módszeres tanítása alapos megvitatás tárgyává tételnek a gyakorlati szakfőiskolák utmutatása szerint végleg és kötelezően megállapítatnék.

A gymnásium évszázadi ünnepélye június 26-án d. u. 3 órakor volt a rajzteremben.

Elteltintve a sok szép szavattól, nagy örömet okozott az egész nagy hallgatóság közönségnek, hogy az ifjak a zenében is töreksenek magukat kiképezni. A folyósón igen sok szép mértani és szabakézi rajz volt kiállítva. Ekkor volt az ifjaknak tornavizsgájuk is; nem csak a szabad gyakorlatokban, hanem a szereken való tornázásban is igen szép eredményt mutatott be velők Eszergályos tanár ur.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Előfizetési felhívás.** Lapunk jelen számával új évfolyamra lépünk, mely alkalommal új előfizetést nyitunk a „Petrozsény és Vidéke”-re. Kitartóan, hűen küzdünk azon irányban, azon célokért, melyeknek eddig is kifejezői, szerény munkásai voltunk annyi időközön keresztül s melyeknek mindenkor rendíthetetlen zászlóvivői maradtunk. Eleven szellemben, mindenre kiterjedő lapot nyújtunk, mely tájékoztatást ad nemcsak a helyi életéről, nemcsak annak minden figyelemre méltó fázisáról, hanem e vidék viszonyairól is.

Kérjük, hogy az eddig tanúsított támogatás ne lankadjon, hanem növekedjék folyton. Kérjük előfizetőinket előfizetéseik megújítására s hogy minél számosabb hivatkozott lapunk zászlósa alá. A hátralékosokat pedig kérjük *hátralékaik postai fordultával való beküldésére*, mivel a lap fentartása nagy anyagi áldozattal jár.

A „Petrozsény és Vidéke” előfizetési ára:

egész évre	8 korona
fél évre	4 korona
negyed évre	2 korona
egyösszám ára	20 fillér

— **Közügyülés.** Petrozsény képviselő testülete június hó 28-án délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott. Tudomásul vette a vármegye főispánjának értesítését melyben tudatja, hogy a miniszternek az inség enyhítése érdekében nyújtott segítségeért a község köszönetét felterjesztette.

A mai napig még helyben nem hagyott községi költségvetés tárgyában intézkedett. A memorandumok ügyében az elnök által Budapestre küldött Zádory Károly jelentését tudomással vette s részére az ut költségének fedezéseül 153 koronát kiutaltványozott. A memorandumokat készítő bizottságot utasítja, hogy a középületek emelése céljából kért kincstári telek átengedését újból felterjesztéssel kérje. A fogyasztási adók után szedendő adópótlékra vonatkozó felterjesztés kiegészítés végett az előjárásra bízta. A gymnásium V-ik osztályának megnyitása tárgyában a gymnásiumi bizottság újabb, részletesen megindokolt felterjesztés készítésére meghatalmaztatik. A Klein Henrikkel való telekredezés ügyében a közgyűlés ez alkalommal nem határozhatott, mert a képviselőtestület tagjai nem jelentek meg határozatképes számmal.

— **A gymnásiumi bizottság** június 27-én ülést tartott, melyen a múlt őszi jegyzőkönyvének felolvasása után a convictus tárgyában Szokol Miklóssal kötött szerződés szövege végleg megállapítván elfogadtatott; azután a gymnásium épületén szükséges javítások eszközölésére felhivatott Katona Sándor. Végre az V-ik osztály megnyitásának módzatai és költségvetése tárgyalatott. Elhatározták, hogy egy rendes okleveles tanár alkalmaztassék a latin és görögnyelvre s egy segéd tanár a fizikára. Ha a próba év beválik fogják az osztályokat fokozatosan megnyitni.

— **Ujhidak.** A Zsilfolyon épült ujhidak felülvizsgálata e hó 1-én történt. Jelen volt az állam építészeti hivatal főnöke Lukács főmérnök, Pogány alispán és

mások. A hidak kifogástalanul építettnek találhatván, a forgalomnak átadattak s így míg egy nagyobb felhőszakadás elnem rombolja őket, akadálytalanul lehet közlekedni egész Kimpulujnyáig.

— **Meghívó.** Báró Chapon Samu egyetemi torna- és vívótanárral petrozsényi tanítványaival Petrozsényben 1905. évi július hó 2-án este 7 órakor a Wagner szálloda disztermében tartandó női vívás, mesteri mérkőzés-sel és táncmulatsággal egybekötött vívóakadémiát rendez Andreis János kir. bányatanácsos, bányagazgató úr fővédnöksége alatt. Belépő-díj: személyenkint: I. hely 3 korona, II. hely 2 korona, állóhely 1 korona, karzat 60 fillér. Jegyek előre válthatók a rendezőbizottsági tag uraknál és a gimnáziumi tornateremben. A tiszta jövedelem felerészben a gimnáziumi tornaszerek felszerelési alapja javára fordítatik. A hölgy közönség kériük lehetőleg egyszerű ruhában megjelenni.

Védnökök: Dr. Ajtay Aladár, Buda Károly, ifjú Buda Géza, Jován Viktor, Marek Mór, Muzsnai Béla, dr. Nagy Ignác, Papp Sándor, Puy Zsigmond, dr. Rosenberg Ignác, dr. Székely Dezső és dr. Schulek Jenő. Jury — diszelnök: Fáy Viktor, Nalácz Ákos és Puy László.

Jury — elnökök: Blaschek Aladár, dr. Csatt Aurél, Báró Ehrenberg Benő, Frosch Pál, Gerbert Béla, Gerbert Ottó, Maderspach Viktor, Priváry Géza, Spiegel Sándor, Sternberg Bertalan, Tribusz Gyula, Várterész Antal és dr. Weisz József.

Jury: Dr. Ábrahám József, Bartalos Árpád, Buda Lajos, Erdős László, Esztergályos Ágoston, Fábán Gyula, Fischer Ferencz, Hacker Márton, Horváth Vilmos, dr. Károlyi József, Kekel János, Kuszál József, Lakner József, d. Meskó Miklós, dr. Nésztor Kamil, Oláh Géza, Papp Károly, Schreiner József, Theodossi Miklós és Ungvári György.

Jury — jegyzők: Földes Miksa és dr. Halmos Brunó.

Rendezőség: Az összes tanítványok. Pénztárosok: Földes Miksa, Hacker Márton és dr. Halmos Brunó.

Műsor:

1. Iskola vívás bemutatása I—III. iskola.
2. „ „ „ I—VII. iskola karddal jobb és bal kézzel.
3. Női vívás I. vívó iskola II. kis és nagy törrel nápolyi módszer szerint; vívják báró Chapon Samu úr és Chapon Izabella baronessé.
4. Női kardvívás I—III. iskola.
5. Versenyvívás a tanítványok között.
6. „ „ vívó assaut Maderspach Viktor és báró Chapon Samu urak között.
7. Versenyvívás a nevezőkkel.
8. Mesteri mérkőzés vívóval.
9. „ „ karddal.
10. Versenydíjak és érmek kiosztása.
11. Tánc reggelig.

— **Herkules fürdőből** írják nekünk, hogy Dr. Klein Eberhard a szívbjában, asztmában, idegességben, szenvedőknél, valamint elhízottaknál ott több év óta kitűnő sikerrel alkalmazott úgynevezett Nauheimi természetes gyógyeljárást a jelen fürdő évad alatt is folytatja.

— **Üdvös megtérés az orvosi tudományban.** Igen érdekes és a szenvedőknek rég kívántos megtérést észlelünk egy régi orvosi elmélethez egy fővárosi orvos gyógymódjában, a mely feltűnően kedvező sikerei révén a társadalom legjobb és legműveltebb köreiben gyorsan polgárjogot nyert és rohamosan terjed. Ezen gyógymód a vérgyógyítás (Homopatia), amely kizárólagosan a vér gyógykezelésével gyógyítja a neurasthénia és egyéb idegbajokat, az asztmát, gyomor-, szív- és vesebetegségek, a közhvényt, még pedig sokkal tartósabban és biztosabban, mint bármily más újabb gyógymód vagy gyógyfürdő. E gyógymód megalapítója dr. Kovács I., fővárosi orvos, a ki évezredeken át uralkodó humoralpathologia elveivel visszatérve, csakis a test nedveinek kóros elváltozásaiban keresi a betegségek keletkezését és ezeknek gyógykezelésében a beteg szervek gyógyulását. Elért bámulatos eredményei tudományos hitelét legfőnyesebben igazolják, mert néha a legválságosabb betegeket és rövid idő alatt tartósan rendbe hozta. Dr. Kovácsnak Budapesten V., Váci-körut 18. sz. I. em., egy e célra szolgáló rendelő intézete van, a hol naponta fogad betegeket. Mindazok, kik a fent felsorolt bajok egyikében szenvednek, igaz szívvel ajánljuk vidékünkön is elismert hírneves szaktudóshoz fordulni, mielőtt valamely gyógyfürdőbe mennének.

— **Munkásgyűlés.** A magyarországi munkások rok-kant- és nyugdíj-egyletének kiküldötte — Katits Antal igazgató elnökle alatt június hó 25-én munkásgyűlés volt a Herz-féle vendéglőben, mikor is megalakították a 110-ik fiókpénztárt. Elnöke lett Babos Imre, alelnök: Kanda Sámuel, jegyző: Fröhlich Géza, ellenőrök: Zeik Gáspár és Nárdi György. A befizetések elfogadására minden hónap elsejét és 15-ét követő vasárnap délutáni 2 óráját tűzték ki. Helyiség a Herz-féle vendéglő egyik szobája. Ezen, a munkásokra nézve igen fontos egye-sület ismertetését jövő számunkra kellett hagyni.

— **A lélek megsemmisülésének,** a nirvánának az elérése volt Buddha tanainak az alapja. A mikor a lélek annyira jut, hogy többé semmi vágy nem ösztökéli akkor halála után nem tér többé vissza a földre, hanem belemerül a megsemmisülésbe, ahol nincs szenvedés. Amíg a lélekből a földi élet alatt a vágy ki nem hal, addig a lélek folyton vissza tér, új alakban és újra szenved. Ez a Buddha-vallás alapeszméje, melyet érdekesen ismert a Világ Történelme e heti száma, mely a hiudu világ életét, történetét és szokásait írja le. A Világ Történelméből kívánatra ingyen küld mutatóvány-számot a Világ Történelme kiadóhivatala, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Hirdetések:

Ház eladás.

Petrozsényben a vasúti-ut mellett a volt Zláczki-féle ház több lakásból, udvar, mellékhé-pületekből és egy nagy kerttel bíró telket örök áron eladom.

Wagner Károly.

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár

Sürgőnycsim:

„Virágletelep Temesvár.”

Távbeszélő 10. zs.

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja:

A legszebb és legdivatosabb

Csokrok és Koszorukat

üde élő virágokból, a legjobb kivitelben.

Menyegzői és alkalmi csokrokat

ÜNNEPÉLYI ÉS GYÁSZKOSZORÚKAT

Sürgős megrendeléseket táviratilag kérem

A Monarchia legnagyobb virágszállítója.

1—3

Eladó ház.

Vulkánban a fő-uton egy több szobából álló ház eladó.

Értekezhetni lehet: Kiss Valentinnal.

Eladó ház és háztelek.

Lupény községben a Főuton, az állomással szemben, egy szilárd anyagból épült ház, jelenleg koresma üzlet, és ugyanott egy építési telek, szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebbet:

Marek Mór-nál
Petrozsény.

A „PESTI NAPLÓ” új karácsonyi ajándéka.

Modern Magyar Festőmű- vészek

a czíme új kiadványunknak,
melyet 1905. évi karácsonyi ajándéku szántunk
t. előfizetőinknek.

Ez új ajándékművünk, noha foly-
tatása és kiegészítő része lesz a „Magyar
Festőművészet Album”-nak, mégis mint
teljesen önálló mű gyönyörű foglalatra
lesz a modern magyar festőművészet re-
mekeinek.

Eddigi karácsonyi ajándékaink is
a magyar irodalmat és magyar művészetet
szolgálták, nagyszabású és nagyértékű
dizsművek százezernyi példányaival ter-
jesztve el a magyar költészet és festőmű-
vészet nagyjainak alkotásait. A remek-
művek e diszes sorozatát folytatja most
a „Pesti napló” új és minden eddigi aján-
dékát tulszárnyaló dizsművel: a **Modern
Magyar Festőművészek**-kel.

Ötven nagyszabású festményt szemeltünk
ki a modern magyar festők alkotásaiból,
nagyreszt mesteri kivitelű műlapokon és
gyönyörű, több színnyomású képekben.

Ezenkívül be fogjuk mutatni e műben
jelesebb festőink vonzón megírt életrajzát. A
szöveget, amely a modern magyar festőművészet
történelmét fogja tárgyalni, elsőrendű esztétiku-
saink könnyed előadásában, színes képek és
rajzok fogják tarkítani. Albumunk külső formá-
jában is követni fogja eddigi törekvéseinket és
a magyar könyvkötőiparművészet újabb alkotása
lesz.

Ezt az új, páratlan díszű ajándékunkat
megkapja karácsonyra állandó előfizetőinkön
kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve
egy évre megszokás nélkül a Pesti Naplóra
előfizet. Az előfizetés fél és negyedévenként, sőt
havonta is eszterizölhető.

Előfizetési ár: 1. évre 28 kor. 1/2 évre
14 kor. 1/4 évre 7 kor. 1. hóra 2 kor. 40. f. ter.
— Mutatványszámot szívesen küldünk.

Tisztelettel: a „Pesti Napló” kiadóhivatala.

A REKLÁM.

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás
minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalat-
nak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető
eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-
sikeresebben, legjobban és legolcsóbban,
megtudható az

Általános tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 54. sz.
ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiis-
meretességgel, pontossággal és olcsón esz-
közölnek hirdetéseket és reklámokat az összes
budapesti, vidéki és külföldi lapokban és
naptárakban.

Vulkánban a főtéren, egy
szilárd anyagból épült ház,
mely 5 üzlethelyiség, 6 szoba
és a szükséges mellék épüle-
tekből áll, szabadkézből eladó.

Értekezni lehet:

Huszerl Arthurról,
Vulkán.

3—3

A vezetésem alatt álló körjegyzőséghez tar-
tozó községek az 1902—1904 évi zárszámadásaik
elkészítésére összesen 220 koronát szavaztak meg.

Ennélfogva felkérem azokat, kik a községi
számveteli teendőkhöz jártassággal bírnak, s ezen
számadások elkészítésére vállalkoznának, hogy alul-
írottánl sürgősen jelenkezzenek.

A számadások felügyeletem alatt a petrillai
körjegyzői irodában lesznek készítendők.

Petrillán, 1905 június hó 22-én

Székely Jenő
h. körjegyző.

Hirdetmény.

A Kendeffy utcában 147 □ öles bentelek és
szilárd anyagból épült két lakásra rendezett ház
és udvar több mellék épülettel berendezett, kéz-
alul eladatik, bővebbet a tulajdonosnál.

Pagonya Károly
Kendeffy-ut.

2—3

Szennyes ruhanemű

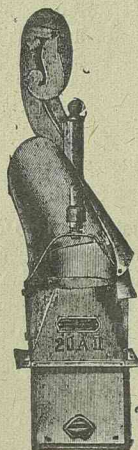

— A John-féle —
mosógép „teljes gözzel”.

Időben és költségben az
eddig kezeléssel szemben
kbl. 75% megtakarítás.
Próbára is szállítatik.
Kapható:
Sárosy Viktornál.

Gözmósóda a háznál!

Téssék választani!

Emez itt egy
mosónő,
a ki természet-
esen a mosá-
sai járó mun-
kákat csak
egymásután
teljesíteli, a ki
a mellett minden-
kor magas bert
igényel a azon-
kívül majdnem
kivétel nélkül
csodálatra méltó
nagy „gözi”
fejleszt, azaz
nagy étvágy-
gyal bír.

Ez azonban egy
oly mosónő,
amely „gözzel” mos
anélkül, hogy étvágy-
at gerjesztene a
mellett a főzést, fül-
lesztést, párolgást,
fejtörleszt és mosást
egyidejűleg,
elint egyszerre s nem
gyamasutan végzi és
ami fő:
mindemellett nem
követel soha
bert!

Tehát mit részesít előnyben?

A régi eljárás-e, mely idővesztéssel, bosszúsággal és költséggel jár, avagy az új kezelést, mely időben
és költségben kbl. 75%-ot megtakarít? Téssék próbálni! A John-féle „telített gözi” mosógép próbára is
szállítatik. Kapható:
Sárosy Viktornál, Petrozsényben.